

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ
UNIVERSITETO LIGONINĖ
**K A U N O
K L I N I K O S**

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Projekto pavadinimas	Inovatyvių technologijų įdiegimas onkologinių susirgimų diagnostikai, gydymui bei moksliniams tyrimams
Projekto numeris	08.1.3-CPVA-V-606-01-0004
Veiksmų programa	Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu
Veiksmų programos prioriteto priemonė	Onkologinių ligų prevencijos, ankstyvos diagnostikos ir gydymo paslaugų infrastruktūros tobulinimas
Projektą įgyvendinanti institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra
Projekto vykdytojas	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos
Projektui skirtas finansavimas	12.847.022,72 EUR (be PVM) Projektas finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis
Projekto įgyvendinimo laikotarpis	2020 m. kovo mėn. – 2023 m. gruodžio mėn.
Projekto statusas	Baigtas įgyvendinti

**Trumpas projekto
„Inovatyvių
technologijų įdiegimas
onkologinių susirgimų
diagnostikai, gydymui
bei moksliniams
tyrimams
“, projekto Nr. 08.1.3-
CPVA-V-606-01-0004,
aprašymas**

Lietuvoje onkologinės ligos užima antrąją vietą bendroje mirtingumo struktūroje, o didžiausias mirtingumas yra darbingo (45–64 m.) amžiaus žmonių grupėje. Per pastaruosius 20 metų sergamumas padidėjo beveik du kartus skaičiuojant absoliučiais skaičiais (nuo 12 849 gyventojų 1997 metais iki 24 265 – 2016 metais), o standartizuotas sergamumo piktybiniais navikais rodiklis padidėjo daugiau nei 2,3 karto (nuo 359/100 000 gyventojų 1997 metais iki 846/100 000 gyventojų 2016 metais). Lietuvoje veikia du pozitronų emisijos tomografijos (PET) centrai (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje Kauno klinikose bei Vilniaus universiteto ligoninėje Santaros klinikose), tačiau paslaugų prieinamumas onkologinių susirgimų diagnostikai ir gydymui yra neužtikrinamas, kadangi infrastruktūros pajėgumai neatitinka dabartinių susiformavusių poreikių. Taip pat nevykdomi efektyvūs ankstyvos onkologinių ligų diagnostikos tyrimai bei gydymas dėl trumpos radiofarmacinių preparatų pusėjimo trukmės, kuri yra mažesnė už transportavimui nuo artimiausio ciklotrono iki Lietuvos gydymo įstaigų reikiamą minimalų laiką; dideli radiofarmacinių preparatų transportavimo kaštai kartu su ribota jų pasiūla aplinkinėse valstybėse nulemia aukštą PET tyrimų kainą ir riboja ankstyvos stadijos onkologinių ligų diagnostikos paslaugų prieinamumą Lietuvoje.

Šiai problemai išspręsti pasirinktas sprendimas – įkurti branduolinių medicinos tyrimų centrą (BMTC) šalyje, t. y. įsigyti ciklotroną bei pastatyti ir pritaikyti patalpas, reikalingas radionuklidų ir radiofarmacinių preparatų gamybai Lietuvoje. Atsižvelgiant tai, jog projekto vykdytojas yra daugiausiai paslaugų sergantiesiems onkologinėmis ligomis suteikianti gydymo įstaiga, turinti didelę patirtį bei tinkamos kvalifikacijos specialistų komandą (gydytojai specialistai, medicinos fizikai, radiacinės saugos specialistai ir kt.), į tai, jog ši įstaiga yra geografiškai palankiausioje šalies vietoje (šalies centrinėje dalyje, iš kurios radiofarmaciniai preparatai gali būti laiku pristatomi kitoms šalies gydymo įstaigoms), tokio pobūdžio centrą tikslinga įsteigti projekto vykdytojo įstaigoje. Esminė problema, ribojanti ligų diagnostines galimybes, naujų ir inovatyvių diagnostikos ir gydymo būdų taikymą bei technologijų diegimą, yra ciklotrono ir kitos radiofarmacinių preparatų gamybai reikalingos įrangos nebuvimas bei lėšų trūkumas minėtos įrangos įsigijimui.

**Trumpas projekto
„Inovatyvių
technologijų įdiegimas
onkologinių susirgimų
diagnostikai, gydymui
bei moksliniams
tyrimams
“, projekto Nr. 08.1.3-
CPVA-V-606-01-0004,
aprašymas**

Projekto metu planuojama įsigyti ciklotroną ir kitą būtiną ciklotrono infrastruktūros įrangą, reikalingą užtikrinti šiuolaikinius standartus atitinkančių onkologinių, širdies ir kraujagyslių, smegenų kraujotakos ir neurodegeneracinių ligų diagnostikai naudojamų radiofarmacinių preparatų gamybai, PET tyrimų atlikimui, lemiančių tolimesnį pacientų gydymą. Įsigyta įranga bus naudojama PET tyrimams būtinų radiofarmacinių junginių prieinamumui užtikrinti, atsiras galimybė aprūpinti kitus PET centrus radiofarmaciniais junginiais.

Įveiklinus sukurta BMTC infrastruktūrą:

- radiofarmaciniais preparatais bus aprūpinami Lietuvoje veikiantys PET centrai;
- bus užtikrinamas paslaugų prieinamumas ir kokybiškas bei saugus asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas onkologinių susirgimų diagnostikai lemiančiai tolimesnį pacientų gydymą, nes infrastruktūros pajėgumai atitiks susiformavusius poreikius. Taip pat bus vykdomi efektyvūs ankstyvos onkologinių ligų diagnostikos tyrimai panaudojant trumpos radionuklidų pusėjimo trukmės radionuklidus;

- sumažės radionuklidų transportavimo kaštai, bus galima užtikrinti radiofarmacinių preparatų pasiūlą bei atlikti būtinus PET tyrimus, neribojant ankstyvos stadijos onkologinių ligų diagnostikos paslaugų prieinamumo Lietuvoje;

- bus sukurta lokali infrastruktūra leisianti vykdyti pažangius mokslinius tyrimus, kurti naujus diagnostikos ir gydymo metodus, mokslines studijas, pagrįstas praktiniu radionuklidų ir radiofarmacinių preparatų naudojimu.

Sukurta lokali infrastruktūra bus naudojama ir mokslui, suteiks galimybę Lietuvos mokslininkams ir tyrėjams įsitraukti į aukščiausio lygio tarptautinius mokslinius tyrimus bei dalyvauti tarptautiniuose projektuose, kurti naujus diagnostikos ir gydymo metodus, mokslines studijas, pagrįstas praktiniu radiofarmacinių preparatų naudojimu. Todėl ciklotrono ir būtiną ciklotrono infrastruktūros įrangos įsigijimas taip pat bus bendrai finansuojamas ir projekto Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-19-0001 „Branduolinių tyrimų centras (NRC)“ lėšomis (projekto vykdytojas Lietuvos sveikatos mokslų universitetas).

**Trumpas projekto
„Inovatyvių
technologijų įdiegimas
onkologinių susirgimų
diagnostikai, gydymui
bei moksliniams
tyrimams
“, projekto Nr. 08.1.3-
CPVA-V-606-01-0004,
aprašymas**

Ciklotronas bus naudojamas gaminti įvairaus skilimo pusperiodžio, įskaitant ir trumpaamžius, radionuklidus, kurie atvertų galimybes ne tik fundamentiniams tyrimams medicinos srityje, bet būtų naudingi vystant ir diegiant inovatyvias radiologines technologijas. Šių dviejų projektų apimtyje numatoma vystyti pažangų mokslinių tyrimų centrą, kurio ašimi būtų ciklotronas bei su juo susijusi įranga, mokslinių tyrimų poreikius atitinkančios laboratorijos.

Projekte potencialūs ir esami paslaugos vartotojai – pacientai, jau sergantys onkologinėmis ligomis, arba tie, kuriems šios ligos įtariamos. Preliminariai planuojama, kad per metus bus suteikiama ne mažiau nei 5 000 PET paslaugų bei paslauga galės pasinaudoti ne mažiau nei 5 000 unikalių pacientų.

Atnaujinus infrastruktūrą medicininė įranga atitiks šiuolaikinius standartus, pagerės paslaugų kokybė ir prieinamumas pacientams sergantiems onkologinėmis ligomis. Įgyvendintas projektas leis mažinti Lietuvos gyventojų neįgalumo ir mirtingumo nuo onkologinių ligų rodiklius, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, kas turės ir tiesioginę įtaką sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos sektoriaus išlaidų mažėjimui.